אוניברסיטה הפתוחה

20595

כריית מידע

חוברת הקורס אביב 2025ב

כתבה: דייר מיה הרמן

מרץ 2025 - סמסטר אביב – תשפייה

פנימי – לא להפצה.

. כל הזכויות שמורות לאוניברסיטה הפתוחה. ©

תוכן העניינים

אל	הסטודנט	1
.1	לוח זמנים ופעילויות	3
.2	תיאור המטלות	5
	2.1 מבנה המטלות	5
	2.2 חומר הלימוד הדרוש לפתרון המטלות	5
	2.3 ניקוד המטלות	5
.3	התנאים לקבלת נקודות זכות בקורס	6
ממ	יץ 11	7
ממ	ין 21 (פרויקט)	9
ממ	יץ 12	12
ממ	ין 22 (פרויקט)	15

אל הסטודנט

אנו מקדמים את פניך בברכה עם הצטרפותך אל הלומדים בקורס ייכריית מידעיי.

בחוברת זו תמצא את יילוח הזמנים ופעילויותיי, תנאים לקבלת נקודות זכות ומטלות הקורס.

לקורס קיים אתר באינטרנט בו תמצאו חומרי למידה נוספים, אותם מפרסם/מת מרכז/ת ההוראה. בנוסף, האתר מהווה עבורכם ערוץ תקשורת עם צוות ההוראה ועם סטודנטים אחרים בקורס. פרטים על למידה מתוקשבת ואתר הקורס, תמצאו באתר שה״ם בכתובת:

http://telem.openu.ac.il

מידע על שירותי ספרייה ומקורות מידע שהאוניברסיטה מעמידה לרשותכם, תמצאו באתר הספריה באינטרנט www.openu.ac.il/Library.

.09-7781260 פגישה אי לתאם פראש. 9: 30-11: 30 פיעות ייעוץ ינתן ביום אייעוץ ינתן ביום א פראש. פיעות אלקטרוני פראש מחשמש א לפנות אם בדואר אלקטרוני מיתן לפנות אם בדואר אלקטרוני פרא

לתשומת לב הסטודנטים הלומדים בחו"ל:

למרות הריחוק הפיסי הגדול, נשתדל לשמור אתכם על קשרים הדוקים ולעמוד לרשותכם ככל האפשר.

הפרטים החיוניים על הקורס נכללים בחוברת הקורס וכן באתר הקורס.

מומלץ מאד להשתמש באתר הקורס ובכל אמצעי העזר שבו וכמובן לפנות אלינו במידת הצורך.

אני מאחלת לך לימוד פורה ומהנה.

בברכה,

דייר מיה הרמן מרכזת הקורס

1. לוח זמנים ופעילויות (20595 / ב2025)

תאריך אחרון למשלוח ממ״ן (למנחה)	*מפגשי ההנחיה	יחידת הלימוד המומלצת	תאריכי שבוע הלימוד	שבוע לימוד
		יחידה 1 מבוא	14.03.2025-09.03.2025	1
	מפגש ראשון	יחידה 2 תורת המידע	21.03.2025-16.03.2025	2
		יחידה 3 הכנת נתונים	28.03.2025-23.03.2025	3
	מפגש שני	יחידה 4 סיווג וחיזוי	04.04.2025-30.03.2025	4
		יחידה 5 עצי החלטה- חלק א	11.04.2025-06.04.2025	5
ממייך 11 18.4.2025	מפגש שלישי	יחידה 6 עצי החלטה- חלק ב	18.04.2025-13.04.2025 (א-ו פסח)	6
		יחידה 7 למידה בייסיאנית ולמידה מבוססת תצפיות	25.04.2025-20.04.2025 (ד יום הזכרון לשואה)	7
		יחידה 8 חוקי הקשר	02.05.2025-27.04.2025 (ד יום הזיכרון, ה יום העצמאות)	8
ממיין 21 9.5.2025		יחידה 9 ניתוח אשכולות- חלק א	09.05.2025-04.05.2025	9

^{*} התאריכים המדויקים של המפגשים הקבוצתיים מופיעים ביילוח מפגשים ומנחיםיי.

לוח זמנים ופעילויות - המשך

תאריך אחרון למשלוח הממיין (למנחה)	*מפגשי ההנחיה	יחידת הלימוד המומלצת	תאריכי שבוע הלימוד	שבוע הלימוד
	מפגש רביעי	יחידה 10 ניתוח אשכולות-	16.05.2025-11.05.2025	10
		אשכולוונ- חלק ב	(ו לייג בעומר)	
		יחידה 11 בחירת מאפיינים	23.05.2025-18.05.2025	11
	מפגש חמישי	יחידה 12 רשתות נוירונים מלאכותיות	30.05.2025-25.05.2025	12
12 ממיין 6.06.2025	מפגש שישי	יחידה 13 מבוא ללמידה עמוקה	06.06.2025-01.06.2025 (ב שבועות)	13
22 ממיין 13.6.2025		יחידות 14,15 יחידות 14,09 רשתות אינפו- עמומות ונושאים	13.06.2025-08.06.2025	14
	מפגש שביעי	מתקדמים חזרה	20.06.2025-15.06.2025	15

מועדי בחינות הגמר יפורסמו בנפרד

^{*} התאריכים המדויקים של המפגשים הקבוצתיים מופיעים ביילוח מפגשים ומנחיםיי.

2. תיאור המטלות בקורס

קרא היטב עמודים אלו לפני שתתחיל לענות על השאלות

פתרון המטלות הוא חלק בלתי נפרד מלימוד הקורס – הבנה מעמיקה של חומר הלימוד דורשת תרגול רב. המטלות תבדקנה ותוחזרנה לך בצירוף הערות המתייחסות לתשובות.

2.1 מבנה המטלות

כל מטלה מורכבת מכמה שאלות.

את הפתרונות למטלה עליך להדפיס. רצוי להשאיר שוליים רחבים להערות המנחה.

אם השאלה בממיין אינה ברורה לך, אל תהסס להתקשר אל המנחה בשעות הייעוץ הטלפוני בלבד לצורך קבלת הסבר.

המטלות מלוות את יחידות הלימוד בקורס. להלן פירוט המטלות והיחידות שאליהן מתייחסת כל מטלה.

2.2 חומר הלימוד הדרוש לפתרון המטלות

ממיין 11 – יחידות לימוד 1-6 – רשות 2 נקודות.

ממיין 21 – יחידות לימוד 1-6 – 1 נקודות (פרויקט – שלב א).

ממיין 12 - יחידות לימוד 8-7 - רשות 2 נקודות.

ממיין 22 – יחידות לימוד 7-11 – חובה – 13 נקודות (פרויקט – שלב ב).

ממ"נים 21 ו-22 (פרויקט):

מכיוון ואלו **מטלות חובה** ומהווה משקל רב בציון הסופי, אין להגישן באיחור ללא קבלת אישור מראש. על – כן הקפד לשלוח את המטלות במועד.

2.3 ניקוד המטלות

סהייכ ניתן לצבור 26 - 30 נקודות במטלות.

מטלות החובה בקורס כוללות פרויקט המוגש בשני שלבים ומהוות יחד 26 נקודות. מומלץ להגיש את כל המטלות

3. התנאים לקבלת נקודות זכות בקורס

- א) הגשת מטלות מנחה 21 ו- 22 (פרויקט חובה).
 - ב) ציון של לפחות 60 נקודות בפרויקט.
 - ג) ציון של לפחות 60 נקודות בבחינת הגמר.
 - ד) ציון סופי בקורס של 60 נקודות לפחות.

לבחינת הגמר רשאי לגשת רק סטודנט שצבר 26 נקודות לפחות.

לתשומת לבכם!

כדי לעודדכם להגיש לבדיקה מספר רב של מטלות הנהגנו את ההקלה שלהלן:

אם הגשתם מטלות מעל למשקל המינימלי הנדרש בקורס, **המטלות** בציון הנמוך ביותר, שציוניהן נמוכים מציון הבחינה (עד שתי מטלות), לא יילקחו בחשבון בעת שקלול הציון הסופי.

זאת בתנאי שמטלות אלה אינן חלק מדרישות החובה בקורס ושהמשקל הצבור של המטלות האחרות שהוגשו, מגיע למינימום הנדרש.

זכרו! ציון סופי מחושב רק לסטודנטים שעברו את בחינת הגמר בציון 60 ומעלה והגישו מטלות כנדרש באותו קורס.

הכנת המטלות חייבת להעשות על-ידי כל סטודנט בנפרד.

מטלות שלא יבוצעו באופן עצמאי – יפסלו!!!!

מטלת מנחה (ממ"ן) 11

הקורס: 20595 - כריית מידע

חומר הלימוד למטלה: יחידות 1-6

מספר השאלות: 2 נקודות

סמסטר: ב2025 מועד אחרון להגשה: 18.4.2025

:אנא שים לב

מלא בדייקנות את הטופס המלווה לממיין בהתאם לדוגמה שלפני המטלות. העתק את מספר הקורס ומספר המטלה הרשומים לעיל.

בממיין זה שתי שאלות המתייחסות לטבלת נתוני האימון הרצייב.

ניתן להשתמש באחד מהכלים הפופולריים ביותר לכריית מידע כדוגמת R ,Python , WEKA וכן ביתן להשתמש באחד מהכלים בפורט על **שתי** השאלות.

בתשובתכם, ציינו כל הנחה שבצעתם וצרפו את התוכנות והקבצים שערכתם בהם שימוש בחישובים.

<--- בעמוד הבא נתונה טבלת נתוני האימון

נתונה טבלת נתוני אימון:

המתנת	זמן	סוג	הזמנה	חמסין	רמת	תפוסת	לקוח	סוף	בר	מסעדה	מס׳
לקוח	המתנה משוער	מסעדה	מראש		מחירים	לקוחות במסעדה	רעב	שבוע		חלופית	לקוח
٥	0-10	צרפתי	٥	ל	גבוהה	בינונית	٥	ל	ל	ר	1
ל	30-60	אסייתי	ל	ל	נמוכה	?	٥	ל	ל	מ	2
٥	0-10	מזרחי	ל	ל	נמוכה	בינונית	ל	ל	٥	ל	3
٦	?	אסייתי	ל	ל	נמוכה	מלאה	٥	٥	ל	מ	4
ל	>60	צרפתי	ú	ל	גבוהה	מלאה	ל	?	ל	Ď	5
٥	0-10	איטלקי	'n	٥	בינונית	בינונית	٥	ל	٥	ל	6
ל	0-10	?	ל	٥	נמוכה	ריק	ל	ל	٥	ל	7
٥	0-10	אסייתי	٦	٥	בינונית	בינונית	٥	ל	ל	ל	8
ל	>60	מזרחי	AA	٥	נמוכה	מלאה	ל	٥	0	ל	9
ל	10-30	איטלקי	٥	ל	גבוהה	מלאה	٥	٥	٦	ר	10
ל	0-10	אסייתי	0	ל	נמוכה	ריק	ל	ל	AA	ל	11
٥	30-60	מזרחי	ל	ל	נמוכה	מלאה	٥	٥	כ	כ	12

שאלה 1 (25 נקודות)

ציינו והדגימו את שלבי הכנת הנתונים לביצוע כריית מידע כדוגמת טיפול בערכים חסרים, ערכים שגויים ועוד. בסיום, בנו בסיס נתונים מטוייב.

שאלה 2 (75 נקודות)

א.בנו עץ החלטה חלקי, הכולל את רמת השורש ושתי רמות נוספת (מעבר לרמת השורש) בלבד, עבור נתוני האימון שבטבלה לחיזוי המתנת לקוח לשולחן במסעדה. בתשובתכם הדגימו את שלבי בחירת התכונה המפצלת בעץ.

הערה: יש לכלול חישוב של אחד המדדים כדוגמת אנטרופיה, Gain ratio, מדד גיני.

ב. איזה מבין התכונה/תכונות ניתן להסיר ומדוע? אם אין תכונה הניתנת להסרה, יש לציין זאת מפורשות.

מטלת מנחה (ממ"ן) 21 - פרויקט גמר

הקורס: 20595 - כריית מידע

חומר הלימוד למטלה: יחידות 1-6

מספר השאלות: 2 נקודות

סמסטר: ב2025 מועד אחרון להגשה: 9.5.2025

: אנא שים לב

מלא בדייקנות את הטופס המלווה לממיין בהתאם לדוגמה שלפני המטלות. העתק את מספר הקורס ומספר המטלה הרשומים לעיל.

הנחיות

נתון בסיס נתונים של נבדקים מרחבי העולם הכולל נתוני מגדר, לחץ דם, רקע של מחלות לבביות, רמת סוכר, עישון, אורח חים ועוד בכתובת:

https://www.kaggle.com/datasets/fedesoriano/stroke-prediction-dataset/data

הסברים אודות חשיבות חיזוי שבץ מוחי והשוואה בין שיטות שונות לכך תוכלו לקרוא
במאמרים הבאים שפורסמו בירחון Nature בשנת 2024 בכתובות:

https://www.nature.com/articles/s41598-024-61665-4

https://www.nature.com/articles/s41598-024-82931-5

:מטרת הפרויקט

לחזות פוטנציאל לשבץ מוחי של נבדק מתוך סט התכונות הנתונות.

הפרויקט כולל שימוש באחד מהכלים פופולריים ביותר לכריית מידע כדוגמת Python , WEKA, חבילת התוכנה החופשית WEKA מצויה בכתובת:

WEKA: http://www.cs.waikato.ac.nz/ml/weka/index.html

בחרו את הכלי הנוח לכם לעבודה ופתרו את הפרויקט.

: הפרויקט יבוצע בשני שלבים

א. ממיין 21 – בשלב הראשון תידרשו להגדיר את הבעיה, להכין את הנתונים ולפתור את הבעיה בעזרת שיטות סיווג וחיזוי. ב. ממיין 22 – בשלב השני תידרשו לפתור את הבעיה בעזרת ניתוח אשכולות ורשת נוירונים מלאכותית. כמו כן, יהיה עליכם לסכם את עיקרי התוצאות שקיבלתם בממיין 21 וכן בממיין 22 והמסקנות .

על מנת לסייע לכם בפתרון הפרויקט מורכב הממיין ממספר שאלות הנחיה. הינכם נדרשים לענות על מנת לסייע לכם בפתרון הפרויקט מורכב הממיין ממספר שאלות לפי סדר הופעתו. לצורך פתרון השאלות הינכם רשאים להניח כל הנחה ו/או הפשטות בהן הפשטה סבירה שתידרשו לה. יש לציין במפורש בתחילת הפרויקט את ההנחות ו/או ההפשטות בהן הנכם משתמשים. כמו כן, יש לציין כל הנחה ו/או הפשטה עליה אתם מתבססים במהלך הפרויקט.

צורת הגשה:

יש להגיש את הפרויקט במערכת המטלות בקובץ <u>אחד</u>. הקפידו על כתיבה בהירה ומאורגנת וכן על תרשימים ברורים וקריאים. יש להקפיד על תיעוד מפורט של כל שלבי הפרויקט.

R / Pyton / WEKA אין צורד לצרף לפרויקט נתונים טכניים של

1. הגדרת הבעיה והכנת הנתונים (50%)

- א. הגדירו את מטרות כריית המידע בפרויקט הנוכחי. ציינו את ההנחות וההפשטות (7%) בהן השתמשתם.
- ב. הגדירו את הנתונים בהם השתמשתם בפרויקט כדוגמת: תכונות, סוג הנתונים, (6%) נתונים חסרים, תחומי ערכים, בעיות איזון בנתונים ועוד.
- . עבור הבעיה הנתונה. KDD -ג. בהמשך לסעיפים א ו-ב, הגדירו ותארו את שלבי הKDD עבור הבעיה הנתונה.
- ד. בהמשך לסעיפים א ו-ב ערכו סקירה השוואתית לכלל החלופות האפשריות (לפחות (15%) 4 חלופות) לביצוע כריית מידע. בתשובתכם יש להתייחס ליתרונות/חסרונות כל אחת מהחלופות בהקשר לבעיה הנתונה.
- ה. תארו את שלבי הכנת הנתונים וטיובם. בתשובתכם יש להתייחס לבעיות באיכות (15%) הנתונים כדוגמת טיפול בערכים חסרים, תצוגה גרפית של הנתונים, ניקוי הנתונים, שילוב והמרה של נתונים, העשרת הנתונים ועוד.

:הערה

בשלב זה ניתן להשתמש בתוכנת Excel.

2. סיווג (50%)

- א. בחרו שתי שיטות לסיווג הנתונים. (5%) הסבירו את השיטות ונמקו את בחירתכם.
- (15%) ב. הציגו פסאודו-קוד עבור כל אחת מהשיטות שבחרתם בסעיף א בליווי הסבר.
 - . ג. עבור כל שיטה דווחו את תוצאות הניתוחים.
 - .העריכו את מידת הדיוק של כל שיטה.
 - (15%) ה. נתחו השוואתית את התוצאות והסיקו מסקנות כולל הצעות לשיפורים.

מטלת מנחה (ממ"ן) 12

הקורס: 20595 - כריית מידע

חומר הלימוד למטלה: יחידות 7-13

מספר השאלות: 3 נקודות

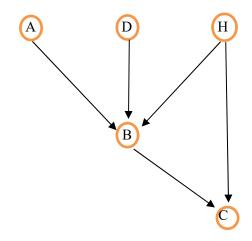
סמסטר: ב2025 מועד אחרון להגשה: 6.6.2025

: אנא שים לב

מלא בדייקנות את הטופס המלווה לממיין בהתאם לדוגמה שלפני המטלות. העתק את מספר הקורס ומספר המטלה הרשומים לעיל.

:(40%) שאלה 1

באיור הבא נתונה רשת בייסיאנית.

: חשבו את הביטויים הבאים

$$P(A,D,H,B,C)$$
 .

$$P(C \mid A, D, \neg H)$$
 .

:(30%) 2 שאלה

: נתון בסיס הנתונים

דרגת חומרת	מועד	עבירות תנועה	תאונות קודמות?	תנאי ראות
התאונה	נהיגה			
חמורה	לילה	נהיגה במהירות מופרזת	כן	טוב
קלה	יום	אין	לא	גרוע
קלה	יום	אי ציות לתמרור עצור	לא	טוב
חמורה	יום	נהיגה במהירות מופרזת	כן	טוב
חמורה	לילה	נהיגה ברמזור אדום	לא	גרוע
קלה	יום	אי ציות לתמרור עצור	כן	טוב
חמורה	יום	אין	לא	גרוע
חמורה	יום	נהיגה ברמזור אדום	כן	טוב
קלה	לילה	אין	לא	טוב
חמורה	לילה	נהיגה ברמזור אדום	כן	גרוע
חמורה	יום	נהיגה במהירות מופרזת	כן	טוב
קלה	יום	אי ציות לתמרור עצור	לא	גרוע

- א. בצעו בינאריזציה לבסיס הנתונים והציגו אותו.
- ב. הגדירו מהו הרוחב המקסימלי עבור כל אחת מהטרנזקציות בבסיס הנתונים הבינארי ?
 - ג. בהנחה:

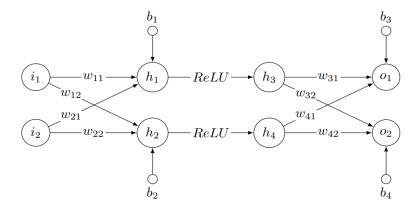
Min_confidence = 60%, Min_support = 50%

מצאו את כל הקבוצות התדירות תוך שימוש באלגוריתם א-פריורי .

שאלה 3 (30%):

ReLU באיור שלפניכם נתונה רשת נוירונים בעלת שכבת חיבור מלאה ופונקציות אקטיבציה באיור הרשת ($h_1,\ h_2$) וכן ($h_1,\ h_2$) וכן ($h_1,\ h_2$) ארבע יחידות נסתרות ($h_1,\ h_2$) וכן רשת מורכבת משתי יחידות קלט ($h_1,\ h_2$) ארבע יחידות נסתרות ($h_1,\ h_2$) וכן ($h_1,\ h_2$) וכן ($h_1,\ h_2$)

יחידות הפלט מסומנות כ- $(o_1,\,o_2)$ והמטרות שלהן מסומנות כ- $(o_1,\,o_2)$ המשקלים וההטיות שלה. b -ו b המלאה הם שכבת החיבור המלאה הם

בטבלה שלפניכם מצוינים ערכי המשתנים ברשת.

Variable	i_1	i_2	w_{11}	w_{12}	w_{21}	w_{22}	w_{31}	w_{32}	w_{41}	w_{42}	b_1	b_2	b_3	b_4	t_1	t_2
Value	2.0	-1.0	1.0	-0.5	0.5	-1.0	0.5	-1.0	-0.5	1.0	0.5	-0.5	-1.0	0.5	1.0	0.5

- א. חשבו את הפלט ($o_1,\,o_2$) בהינתן הקלט ($o_1,\,o_2$) וערכי משתני חשבו את הפלט
- $(t_1,\,t_2)$ המטרה מעל המטרה ($o_1,\,o_2$) ב. חשבו את השגיאה הריבועית של הפלט
- ג. עדכנו את המשקל של (Gradient Descent) GD תוך שימוש ב- ω_{21} עדכנו את עדכנו את ג. .0.1 הוא

שימו לב: בתשובתכם יש להדגים את כלל החישובים.

מטלת מנחה (ממ"ן) 22 - פרויקט גמר

הקורס: 20595 - כריית מידע

חומר הלימוד למטלה: יחידות 7-13

מספר השאלות: 3 נקודות

סמסטר: ב2025 מועד אחרון להגשה: 13.6.2025

: אנא שים לב

מלא בדייקנות את הטופס המלווה לממ״ן בהתאם לדוגמה שלפני המטלות. העתק את מספר הקורס ומספר המטלה הרשומים לעיל.

: הנחיות

בהמשך לממיין 21 השלימו במסגרת מטלה זו את הפרויקט בקורס . מומלץ לשוב ולעיין בהנחיות שניתנו בממיין 21 .

ענו על השאלות הבאות:

1. חוקי הקשר (30%)

(7%) א. בחרו אלגוריתם של חוקי הקשר.

תארו ונתחו את האלגוריתם שבחרתם. נמקו את בחירתכם.

: בהנחה ב. בהנחה

Min confidence = 60%, Min support = 40%

מצאו את כל הקבוצות התדירות תוך שימוש באלגוריתם שבחרתם בסעיף א.

- .ג. הציגו את חוקי ההקשר החזקים.
- . ד. הריצו ודווחו את התוצאות של האלגוריתם שבחרתם.
 - (4%) ה. נתחו את התוצאות והסיקו מסקנות.

2. ניתוח אשכולות (30%)

- א. הגדירו מדדי איכות לאשכולות. (2%)
- ב. בחרו גישה אחת לניתוח אשכולות.בתשובתכם יש לכלול הסבר אודות הגישה ונימוק לבחירתכם.
- ג. תארו את שלבי ניתוח האשכולות עבור הגישה שציינתם בסעיף ג. בתשובתכם יש להתייחס בין היתר לאופן הכנת הנתונים, מה הם הפרמטרים, ערכי הפרמטרים ועוד.
 - ד. הריצו ודווחו את התוצאות. (6%)
 - (4%) ה. נתחו את התוצאות והסיקו מסקנות.

3. רשת נוירונים מלאכותית (30%)

- א. הגדירו את ארכיטקטורת הרשת. בתשובתכם התייחסו לאופן חיבור הנוירונים , לאופן (5%) זרימת המידע ברשת ופונקציית ההפעלה .
 - ב. הגדירו את הפרמטרים של תהליך האופטימיזציה. בתשובתכם התייחסו לפונקציית (5%) השגיאה, גודל ה-batch וקצב הלמידה.
 - את הרשת והעריכו את ביצועי הרשת לאורך ה- Epochs את הרשת והעריכו את ביצועי הרשת לאורך ה- Epochs את הרשת והעריכו את ביצועי המבחן כפונקציה של ה- Epochs גרף השגיאה עבור נתוני האימון ועבור נתוני המבחן כפונקציה של ה-
 - . ד. דווחו אודות מקרים חריגים בהם בוצע סיווג שגוי
 - (4%) ה. נתחו את התוצאות והסיקו מסקנות.

4. סיכום ומסקנות (10%)

סכמו בקצרה את עיקרי התוצאות שהתקבלו בממ״ן 21 וכן בסעיפים הקודמים בממ״ן הנוכחי ואת המסקנות שניתן לקבל מתוצאות אלה.